

90-9
L 392

Arkivs.

28

Gaujeenas draudse

pehžkara gados
1918.—1924. g.

Utzīts, pahrīsti, bašnizas
noteikumi, garīgs apzerejums

Rīgā, 1925. g.

Gaujeenas draudses bašnizas padomes izdevums.

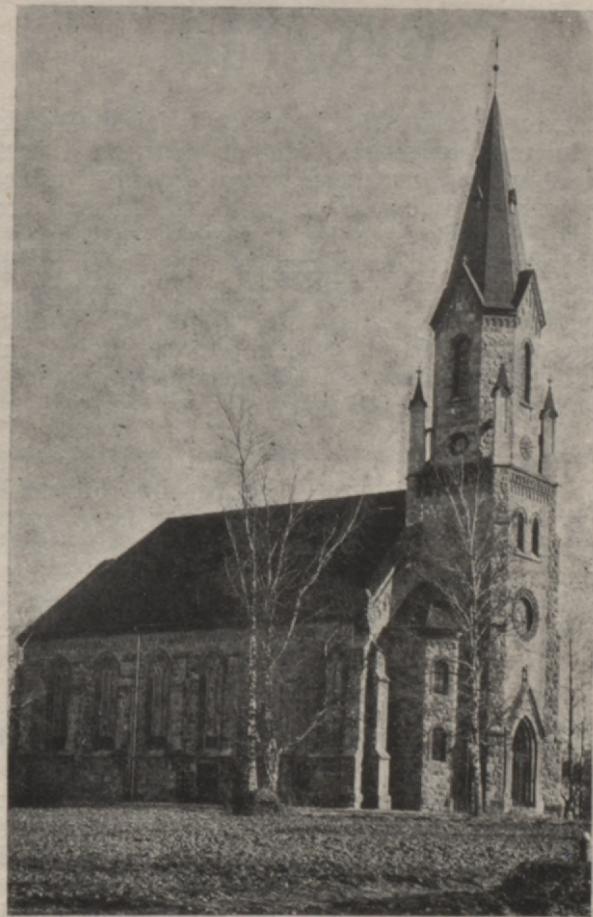
sf - 62.362 ✓

Latv. PSR Valsts Bibliotēka

LATVIJAS VALSTS
BIBLIOTĒKA

90-34. P98
0304051828

B. Dihrla un b-dru speešuvi.
(Latvijas Vēstnieks)
Rīga, Lielā Kehnina iela 24.

Gaujeenās bašniza.

Gewadam.

Nedzot leelo interesī, tāhdu parahda bañnizai Gaujeenas draudzsē dījhwojōscho luteranu leelumleelā dala ar materialo lihdseklu ūgahdāšanu bañnizas wajadsibam un ūtavu wehlešchanos uſturet bañnizas eetahrtu, un ūdurekotes tomehr pee daſcheem aktīveem draudzes lozelēem un ahrpuſſtahwoschēem ar leelu nesinaſchanu bañnizas dījhves un kahrtibas jautajumos, radās nodoms ar ſchis broſchuras iſdoſchanu iſklaidet ſcho nesinaſchanu, kas daſcham labam war buht tapuſi par ſchkehrſli labam un patiſlamām atteezibam ar bañnizu, un ſtiprinat ſaites ar muhſu garigo mahti, bañnizu, paleekot tai pahrleezibā, ka ari wiſeem lihdſchīnejeem bañnizas draugeem grahmatina atſpoguļos winu lihdſdarbibu un pamūdinās eet ar bañnizu winas jaunajās gaitās jaunos apſtaħklos.

Ar 1918. g. jahkam atſkatu un pahrſkatus tapehz, ka ſchis gads mums atneža muhſu dahrgo neatkarigo Latvijas brihviwalsti, kura pa- maſām wareja ſahlt iſweidotees uſ demokratifleem pamateem muhſu ewangeliskā tautas bañniza, ka ari tapehz, ka Gaujeenas draudzsē beſ teem notikumeem, kas aiskehra wiſu Latviju, radās pahrmainas ſa- forā ar ilggadejā draudzes mahzitaja un draudzes ſkolotaja — ehr- gelneeka nahwi. —

Skats no tagadnes uſ pagahtni.

1. Weh ſturi ſkas ſinas par Gaujeenu un winas bañniza.m. — Pirmo reiſi Gaujeenas wahrds teek minets 1224. gadā ſakarā ar Talavas nowada daliſchanu Rīgas biskapa un Widſemes ſo- benbrahku ordena ſtarpā. Schāi gadijumā Gaujeenas nowāds („terra, quae Agſele — ari Adſele — dicitur“), iſdalot laukā tſhetras ihpajſhi apſihmetas dasas, naſk ordena ihpajſhumā. (Wahziflais noſaukums „Adſel“ pastahweja lihdī pehdejam laikam.) Ordena brahli Gaujas labajā, ſtahwajā kraſiā uſzehla pili, kura lihdī Aluhkſnes pils uſzel- ſchanai 1342. gadā bija uſſkatama par eewehrojamu aifargu punktu Widſemes auſtrumos pret freeweem. Ar 1342. gadu Aluhkſne noſtahjas par preekſhejo poſteni, un Gaujeena, Aluhkſnei padota, tapa par otrās ſchīras zeetofni. Widſemes wehſtures ūteneigos brihſchos ari Gau- jeenai naw bijuſčas meerigas deenas. 1341. gadā freewi te laupa, dedſina, ſlepawo, bet pils neeenem. 1558. g. Maſkawas freewi to no-

dedfsina, tomehr gadu wehlač winā ūalaſās widsemneku kara pulli. Ordens valſtij iſbeidſotees, 1582. g. Gaujeena nahk polu rokās. Sweedru-polu karā (1600.—1601. g.) to eiem ſweedri, bet jau 1602. g. poli to atkar o tpakal. 1625. g. pilš nahk ſweedru rokās, un Gustavš Adolfs plascho pilš apgabalu atdahwina ſavam valſtismarschalām Aſfeliūm Vanerām. Muſiſhu rediſzijas laikā Gaujeena nahja Sweedrijas valſts ihpajchumā. 1655. g. atkal bija eenaidneks — freewi — wahrtu preekſchā. Gaujeena krita freewu rokās un tikai 1661. g. ar Kordiſas meera lihgumi atnahz ſweedreem atpakal. Savā zelojumā uſ Wokareiropu Pehteris Leelaīs 1697. g. te qulejis par naiki. 1702. g. winā atkal krita freewu rokās, ſchoreis uſ wairak kā diwi gaduſimte-neem... Pilš galigi iſpoſtitā ſeemelu kara laikā.

1911. g. atrakſhanas darbus iſdarot, atraſta pilš ſapele, taad katolu laikos — jadomā no pilš dibinaſhanas 13. g. f. — te bijusi ſava pilš baſniza. Kahds katolu baſnizu wiſitazijs protokols no 1613. g. ſtaħſtot, ka ta ī laikā, taad „kezeriba”, t. i. luteriſka reformažija nehmusi wiſroku, lutereiſchi uſzehluſchi pilš ahrpuſe ſavu ſoka baſnizu un turejuſchi ſavu mahzitaju. 1627. g. iſrahdijs, ka meestinā uſzeltā Marijas baſniza bija no poſtitā un deenkalpojumi bija janotur pilš, wehl neſelojā pilš ſapele. Sweedru laikā Gaujeena peedereja pee Terbatas aprinka un ſtaħweja ſem Terbatas apakſchkonſistorijas. Par luteriſkām baſnizam Gaujeenā pehz ſeemelu kara ſinams, ka 1727. g. prahwests Müllers apkaſatijs jauniuſzeltō baſnizu, tas ſalpojuſi lihds 1781. g. (Pehz lauſchu noſtaħſteem ſchi baſniza ſtaħwejuſi aif tag. meſchjina mahjas G. muſiſhā.) Peħdejā ſoka baſniza eefvehtita 1781. g. 5. sept., peedalotees prahw. Pritzbueraim no Aliuklunes, mahz. Sahmen'am no Opelalna un weetejam mahz. D. G. Meijeram. Generaliſup. Lenzs bija uſdewiſ weetejam mahzitajam latweeſchu deenkalpojumā iſpredikot par Ulf. ew. 17. nod. 15. p. het wahzu — par 1. Rehn. gr. 8. nod. 27.—30. p. wahrdeem. Schāt baſnizā, tas paſtaħweja lihds 1890. g. 12. aug., darbojuſchees ſek. mahzitaj: D. G. Meijers, J. Keilmans, Th. Weijrichs, L. Heerwagens, J. Raisons un G. Adholphi.

Tagadejā muhra baſniza, peħdejā ſoka baſnizas wezajā weetā uſ-zeleta, eefvehtita 1892. g. 31. okt. (m. ft.), peedalotees generaliſup. Hollmannim, apr. prahwestam un 6 mahzitajem. Baſnizas buhiwei ſoka un almens materialu dewa muſiſhas, pagasti — materiala peewiſchanu. Naudā ta iſmafkaja 22.500 rbl. ſelta wehrtibā. No teem 12.000 rbl. Gaujeenas muſiſhas ihpajchnezes un winas meitu dahwana, apm. 4000 r. ſakolektein draudſe, vahrejā ſuma reparteta (ſadaliſta) uſ muſiſham un pagasteem. Baſnizu zehlis Jahnis Brauns pehz paſcha pagatavota plana gotu stilā. Gewehrojomi ſchis baſnizas 10 logi, ar trahjoteem ſtilleem un ſihmejumeem, lauku baſnizās retums.

2. Baſnizas ee kahrt a. — Lai gan no 1918. g. februara, taad Widsemē fabruka Kreevijas wara, bija ilgač par gadu joisdiſhwo zauri ſmagajām wahzu un leelineku padomju waras okupazijom un tikai 1919. g. junijā Latvijas eestahdes wareja ſahlt Gaujeenas draudſe dorbotees, tomehr 1918. g. 18. novembriſ bija dewiſ wifeem tauteeſcheem zeribam bagatu apſolijumu, no kura ari tautas baſnizas draugi

wareja gaidit draudšču attīstības līhmenim un laika prasībam wairāk peemehrotu bāsnizas eekahrtu. Ta, kura dīsimtbūhschanas laikā bija zehlupees un muhfu dīsimtenē bija atrodama wehl 1918. g. sahīnumā, nekahdā sinā nebija wairs laikam peemehrota. Neraugotees us to, ka no 19. g. f. otrās puses bāsnizas konvents veelaida ari pagastu delegatus pee draudses māntas pāhrvaldīshanas, draudses pāschvaldības (īsnemot dašhas retas pilsehtas draudses) mums nebija: bāsnizu wadija un pāhrvaldīja konsistorijas un generalsuperintendenti, ko išwehleja muišchneezība. Ari mahzitaju sinodem, kurām peemita wairāk arōdneeziſki-īsnatnīks raksturs, nebija lehmeja waj likumderveja teesibū bāsnizas dīshwes un eekahrtas jautajumos. Šewīshki mas nosīhmes bija bāsnizas konventeem, t. f. patronata draudses, kur svarīgākā leeta draudses dīshwē — mahzitaja wehleschana — peedereja atšewīshkai personai, muišchas ihvāschneekam. Gaujeenas draudse peedereja pee patronata draudsem.

Wahžu okupācija 1918. g. nemehgina ja ūho eekahrtu labot, luhkojot eewest draudšču pāschvaldību. Taižni otradi: wina aprobeschoja wehl pat konventus winu darbībā. Leelineku padomju waras laikā, 1919. g. 1. puſē, atšewīshkās draudses bija janoteek bāsnizas eekahrtas pāhrorganisēschanai ūfšanā ar padomju waldbas noteikumeem, kas bāsnizu nolika hesteesibū ūtāhwoſlī. Bet Gaujeenas draudse tas nenotīfa, jo te nebija mahzitaja un nebija raduſčas noteikumos paredzētas personas, kas bāsnizu buhtu isprāſiſjuſčas deewkalpojuma noluſkeem. Šchāi laikā ari konvents ofiziāli wairs nepastahweja. Draudses semi, ehkas, bāsnizu, ūpsehtu padomju wara uſſlatīja par ūnu ihpāſčumu, kur war brihwi riſkotees. —

Kad 1919. g. 2. puſē pehž Latvijas waldbas ūtāhwoſlī padomju pāhrorganisētā Widsemes konsistorija aizinaja konventus us darbības atjaunoſčanu, Gaujeenas draudse tas jau bija notizis. Peedalījās bijusīchais bāsnizas preekīshneeks un pagastu delegati, jo muišchu pāhrstahwju wairs nebija. Konvents ar pagastu waldbu ūtāhwoſlī ūveda draudses lozefku registrāciju un pirmo wiſpohrejo draudses nodokla eewahščanu, peenehma ehrgelneelu, kahrtoja draudses darbineelu algoschana, ruhpejās par remonteem un ūgatāwoja pirmās bāsnizas padomes wehleschanas, kuras notīka ūfšanā ar Latvijas eekshleetu ministrijas iſdoteem noteikumeem.

Wīfeem eehwehtiteem un pīlungadīgeem abeja dīsimuma draudses lozefleem bija dotas wehleschanas teesibas — ūtāhlekt padomi, kurai ūpsehtīta bāsnizas darbineelu wehleschana un algoschana, draudses dīshwes ūtāhneezīſčas puses pāhrvaldīshana un religiſki-likumīſku jautajumu apspreeſčana atteezibā us draudsi.

Nu bija ari Gaujeenas draudsei wiſplāſčako, demokratisko wehleschana zelā radees ūwās draudses pāschvaldības organs, jo konsistorija 1920. g. 9. janvarī apstiprinaja pirmās padomes wehleschanas, kas bija notītūchais retā ūenprāktībā. Wehleschanas komīſijas liſtē (kura bija ari ūenīgā) ūtāhdeetē kandidati ūtī ūtāhlekti padomē.

Lai gan ūho pirmo wehleschana noteikumos atlihdsibas noteikīshana padomes un waldes lozefleem nebija ūtāhlekt, tomehr Gaujeenas bā-

nizas padomes lozeiki ussfatija ūavu amatu par goda amatu wahrda wišpilnigakā nosihmē: baſnizas labā paſchaisleedſigi strahdat, Deewa walſtibai falpot — goda leeta, tapehž wiſi pildija ūavu iſdevumu, ūaveja deenas, uſnehmās zelus bej atlihdsibas. Bet darba bija dauds, wiſch bija gruhts un neparasts, jo mantojuums, ko ūanehma no eepreekscheem gadeem, uebija patiſkamais. Ēklaſ nebija pehdejos ga-dos labotas, zaurejoſchee ūaxapulki tās ari nebija taupiſuſchi, tapehž wiſur wajadſeja lihdſeklu, ari algam un zitām tekoſchām wajadſibam. Bet wezee lihdſeklu avoti bija aifdarijuſchees. Kāhdi tad tee bija? —

Lihds 1919. g. ew.-lūt. baſnizu Widsemē uſtureja ſeme, muſch-neku un ſemneku ſeme. Ja bija jazel kahda jauna ēkta waj wezā ja-ißabo, tad konventam wajadſeja to nolemt, muſchhas dera materialu, pagasti — ſirdſineku un kahneku deenas: uſ gubernas waldes pauehli pagasta walde dera atteeziq uſlīkojuum, un darbi tika iſpilditi, mehrki ūafneegti. Par naudas iſdevumeem atlika ſemt liku-migo rahmju robeſchās. Draudſes darbineku (mahz., ehrg. un zitu) algoſchana notika pehž valdibas apſtiprinateem t. f. regulatiiveem. Že muſchhas dera naudu, labibu un malku, pagasti no ſemneku ūaimnee-zibam ari labibu un malku peereda. Par atſewiſchleem baſnizas pa-kaſpojuumeem regulatiivis bija noteikts maſfajuma leelums, bet cenah-kumi par deewgaldu, kriſt, ūaul, miruſcho peerakſtischanu un ūapu wee-tam gahja baſnizas kājē wiſpahrejam wajadſibam. Bes tam wehl draudſei bija ūava ſeme (mahz. muſchhas, kſterejas, rentes mahjas jeb mahzit. ūaimneeki, kahdu G. draudſē nebija), kās nahza atteeziqā dor-bineka algā. — ARI Gaujeenās draudſē baſnizas uſtureſchana notika pehž ūchis kahrtibas.

Ar 1919. g. tas tapa zitabi. Lai gan konventam un padomei, ne-atlaidigi aifſtahwot wehl ar likumu neatzeltās teefibas, iſdevās pir-majā laikā ūanemt pehž regulatiiva labibu un malku, (pehdejo gan ſtipri aprobeſchotā wairumā), tad par wiſu lihdſſchanejo teefibu iſleeto-ſchanu pilnā apmehrā newareja buht ne runas, lihdſ beidsot 1920. g. ar agrarreformas likuma iſdoſchanu ew.-lūt. baſnizas paſaudeja wiſu ūavu lihdſſchanejo uſtureſchanas kahrtibu. Atſtahwot ikweenai draudſei lihdſ 50 hektaru ſemes, baſnizai tika nemtas augſchā attehlotās teefibas. Kā winai taħlač paſtaħwet? Ar to jautajumu nahzās nodarbotees kon-wenteem, padomei, ſinodem un atrast jaunus zelus, kās wed uſ baſ-nizas uſtureſchana.

Pati dſiħwes iħsteniba rāħdija, ka teem jagħidha lihdſekli, kās fapropt, ka atſewiſchla zilweka un tautas dſiħwē baſniza wajadſiga. Nu par baſnizas uſturetaju bija jatop atſewiſchli perfonai, draudſes lozeiki. Scho jauno zelu ūaħda eet ari Gaujeenās draudſes Lozeiki, peedali damees phee ūavas baſ-nizas uſtureſchana.

Pirma jaftahwa padomei (1920—1923) nahzās noħaħrot draudſes lozeiki paſchapliffchanoś nodokleem baſnizas labā un tos eetwahkt. Ħewahk-ſchana pruſſija no padomes lozeikeem dauds laika, pažeetibas, panesiibas, jo draudſē dauds neſaprata jauneħveduma. Katriu apdihwotu weetū nahzās apstaigat diwi reiſes qadā: pirmo reiſi — eewahzot wiſpahrejo perfonas nodofli, otrreis -- no ūentureem ſemes nodofli. Wehl japeeſihmē, ka pirmas

padomes laikā, lai ištiktu ar mājakeem nodokleem, aizinaja semturus uſ-nemces agrāk obligatoriskās ūchkuhtis, materialu, malkas u. t. t. pē-veſchanu labprahītigi un par brihīvu. No ūahkuma to pabalstīja ari paqastu preefchneeki. Wehlak baſnizas preefchneekam nahzās mellet un luhgt lab-prahītigos. Godam jačeemin, kā daudzi atfaužās, wišmairāk gan darba iſ-veſchanas weetā tuvāk dīshivojoſchee, bet tapehž ari darbi ūchkuhtis ne-ſekmejās, nerunajot nemaj pār ruhpem un puhlineem, kās gūlās uſ pa-domes preefchneeka plezeem. Tee bija leeli, un pat labai gribai bija ja-apkuhts, redſot, kā beſ wiſu atbalsta pat nepeezeefchamakās leetas newar weilt. Tomehr, kā atteezīgee pahrskati rahda, padome ūtū darbu weiza ar ſekmeni. Winas darbibū war rafsturot ūchkuhtis punkti:

- 1) nodoklu eewahkſchana, lai gahdatu algas darbīnekeem, lihds ar to draudses garīgas apkopſchanas eewirſſchana fahrtigās ūeedēs;
- 2) nepeezeefchamakā remontu iſveſchanā, zīk lihdselli atlauj;
- 3) draudses teesibū aifstahveſchanā; ihpaſchi, agrarreformu iſwedot, neatfārināmās dalas nodroſchinaschana mahā, muſchā un ūeſte-rejā; kapu ūarīga amata ūemes iſgahdāschana;
- 4) ruhpes ūapſehīas paplaſchinaschana dehī, pēprāſot no ūonda ūemi;
- 5) draudses apšīnas modinaſchana atteezībā uſ ūwehtdeenas meera aifstahchanu un alkoholismu; preefchlasijumu un garīga konzerta ūarihloſchana;
- 6) fahrtīgo ūeedalīſchanās wiſā ūinodēs, lihdslemjot par Latvijas ew.-lut. baſnizas jaunuſsbuhīvi.

Pehž pirmās padomes 3 amata gadeem bija jaſbāra jaunas padomes wehleſchanas. Itri ūchoreiſ balsjoja tikai par wehleſchanu komisijas fastahditās listes kandidateem, balsjojot 7 wehleſchanas eezirknos, lai padome buhtu teeschām ūatra draudses nowada pahrstahīvi. Baſnizas Wirsivalde wehleſchanas aifſiprināja. 1923. g. 15. aprīlī baſnizas deevkalpojumā notīka jauniſuehleſto padomes lozeliu ūwinīga eewehšana amatā, un 1923. g. 17. aprīlī, wezai padomei ar Deeva Inhāſchanu un dīeefīmu ūtū darbibū ūisbeidsjot, jaunā padome ar to paſchu ūiſahka ūtū darbibū un ūidorijs amata personu wehleſchanas. Wiſi ūchis padomes lozeli ūparakſtījuſči ūchahdu ūwinīgu ūoliſjumu: „Apsolos uſzītīgi un uſtīzīgi ūispildit man uſ-tīzītos baſnizas draudses amata peenahkumus, kā Deeva wahrdi un muhju ew.-lut. baſnizas mahzības, likumi, noteikumi un preefchraſkti to prāſa, un ūekmet, kā ari weizinat draudſē, zīk ūpehdams, iſkatru labu Deevam patīhkomu darbu un paſahkumu un ar wiſu ūtū dīshīvi wahrdos un darbos dot zīteem labu ūreefchihīmi.”

Jaunā padome gahja ūtū ūreefchitezes pehdās, ūtū darbibā ū-ſeetojot 3 gabū laikā eeguhtos ūeedalīſchanus un panahkumus. Redſot, kā labprahītīgā ūeedalīſchanās pē darbeem ūeved tomehr pē mehrķa, jaunā padome atſina, kā wiſi nowadi ūeenlihdsigi jaapeewelsk pē draudses darbeem, ūapehž ūclehīma wiſus darbus ūdot par naudu un tai noluhičā ūiſeem ūe-tureem ūslī ūemes ūodokli ūchkuhtim. Ūodokli ūeitureem ūazehlās, bet derbi bija ūekmīgā ūiſedami. Tā kā ūchis padomes darbība wehl ūaw no-belgta, tad no ūarveiſteem darbeem te mineſīm tikai 1923. un 1924. g. ū-zelto jauno mahzības mahju, 56 p. qaru un 33 p. platu ūeenstahīwa ūoka

ehku ar plashu sahli un gulamām telpam, kas wajadsibas gadijumā ja-
weenojamas, jo ehka domata ne tikai eestveht, mahzibas laikam, bet da-
schadām draudses garigām sapulzem. Pahrsfatos redsamis išvilkums no
lašes grahmatas par išdewumeem, ščo mahju želot. Kūr radās eenehmumt,
ari rahda pahrsfats. Tikai jaapeejihmē, ka ahrpus pahrsflata weenu dalu
loka materiala draudses lozeqli dahwinaja un peeweda par brihvi; ari zi-
tadi seedoja ūrdjineelu un ūahjneelu deenas. Truhftosčhos ūokus nehma
no mahz. muishas preebem, pee kam, pahraugusčħas pahrdodot, eenahza
buħwej wehl 83.030 Latv. rb. Tikai ūkalinus jumtam nahžas pirk par
naudu. Neveenā budjchelā ūhi buħwe netika eewesta; no t f ħe t r u gadu
eetcupijumeem buħwe ir eelits 43.378 L. rb., ta ta ūħais pēdejōs 4 gados
no katra nodoklu mafkataja buħwej par labu buħtu nahžis 4 L. rb. gadā.
Tad gan newarēs fajit, ka buħwes deħl jamakkha augsti nodokli.

Ūħis namis ir draudses garigās dsibħwes kopħanai weħrtiġs eequ-
nūms, un wina ujszelħħana — speħfa leeżiba.

Ari ūhi padome puħlas ne tikai ūsimnejizziskos, bet ari draudses
dsibħwes garigās dabas jautajumus labi nofahrtot. Winas pilnwaras
beidħas 1926. g. pañavafar.

Ūħet weħl minnix padomes nolementos pašchapliksħanās nodoklus
bašnizas labā.

1919. g. — pēħż konventa lehmuma: no personas 1 kr. rb. un no
semtureem labiba pēħż regulatīvā noteiktas normas;

1920. g. — no personas 3 Latv. rb.; no semtureem — fà 1919. g.;

1921. g. — no personas pēħż isweħħles 5, 10, 15, 25 rb.; no sem-
tureem 13 (16) mahrz. ruđsu, 10 (12) mahrz. meesħu, 10 (12) mahrz.
ausu no weena ūrġa semes u. t. t.

1922. g. — personas nodoklis 3 kategorijās: 10 r., 15 r. un 25 r.
un bestam weħl semtureem ari graudā 15 m. ruđsu,
12 m. meesħu un 10 m. ausu no weena ūrġa semes, no
diwu ūrġu semes diwti k u. t. t.

1923. g. — personigais: 1) 30 r. mafkha bessenneefi, 2) 50 r. —
semes leetotaji no 1—20 puħrw. 3) 75 r. — semes leetotaji no 20—40
puħrw. 4) 100 r. — semes leetotaji no 40 puħrw. un waiaf.

No semtureem nodoklis graudā: 15 m. ruđsu, 12 m. meesħu un
12 m. ausu no weena ūrġa semes, no diwu ūrġu semes diwti k u. t. t.

1924. g. paleek 1923. g. nodoklis un weħl ūħlu ūħħħu pildiħħanas
weetā katra semturim jaħrafha 75 rbl. no weena ūrġa semes u. t. t.,
pee kam semes un ūħlu ūħħu nodoklis tiegħi nemis no 10 puħrw. axam semes
fahfot, 20—40 puħrw. ūħħi kien par diwu ūrġu semes u. t. t.

1925. g. Saſħanā ar Sinodes lehmumu draudses nodoklis fadalas
personas un semes nodokli.

Pirmais wiċċem jaħrafha gadsfahrtiġi weenas deenas eemahfuma
apmehrā, bet ne ma ja k par Ls 1,50 wiħre etim un Ls 1 ġe-
w e e t ē i. Semes nodoklis, fo mafkha semes leetotajis weħl bej personigħa,
fadalit u s-takfa jiġi s-rubleem. No katra (ari nepilna) takfazijas
rubla jaħrafha 10 santiemu, kuros eeffsaitiħa ari graudu nodokla weħrtiba.

Jaeevhehro, fà 1924. g. nodoklis, falihdinot ar 1919. g., naw 30 kahrt
peeaudis, bet gan 1924. g. rubla weħrtiba sema fà 1919. g. —

Augschejais attehlojums rāhda bāsnizas organu darbibu Gaujeenās draudē. Vēl kādā tad ir ev.-lūt. bāsnizas eekahrtā wīfā Latvijā?

Galīgā weidā Latv. ev.-lūt. bāsnizas fātverfmie, kuru iſſtrāhdā Latvijas finode, vēhl nāv pēnemta un iſſludinata. Tagadejā eekahrtā un bāsnizas wehleſchanu noteikumi dibinās uſ Latvijas eekāl. ministrijas ihpaſchi iſdoteem rihlojumeem. Pēhā teem tad 21 gābu ſafneequſchee abeja dſinuma eefwehltīce nodokla makkataji hauda wehleſchanas teesības draudē un iſvehl padomi uſ 3 gadeem teesīhās, wiſpahrejās, aifflahtās wehleſchanās ar groſomām līfem. Padomes iſpildu organs — bāsnizas walde. Augstačais bāsnizas organs ir Latvijas finode, kura fastahdas no draudschu wehzaiteem un pa 1 delegatam no iſkatras draudēs. Finodes lehmumeem bāsnizas dſihwē taħbs pat ſpehls kā Saeimas lehmumeem wīfas walsts dſihwē. Finodes lehmumi obligatoriski japilda kā draudschu lozefkleem, tā mchzitaſeem. Winas iſpildu organs — uſ 3 gadeem wehletā Bāsnizas Viſvalde, kuras preekschaalā taħbiw draudschu viſqans — Latvijas ev.-lūt. bāsnizas viſkaps. 1925. q. februara finodē eetwehletās Bāsn. Viſvaldes fastahwē: 1. Viſkaps K. Arbe, presidents; 2. kanz. direkt. K. Krūminsh, 3. ſtrehr. adiv. J. Reinfelds, 4. insch. A. Kehse, 5. prahv. W. Rose-neeks, 6. mahz. T. Grünbergs, 7. viſkaps P. H. Poelchau's, vizepräsident, 8. prahv. O. Erdmann's, 9. f. Disterlo.

Kā jau teikts, wehleſchanu noteikumi ir paqaīdam vēhl waldbas iſdotee, ar ko iſſkaidrojas, kā Viſvalde $\frac{1}{3}$ lozelli — wāžu draudschu pahrtaħwī.

3. Bāsnizas manfa. Attaikitot bāsnizu ar inventaru un bāsnizas rihdeem, draudēs eklaſ mahaibaja muſchā, kesterējā un kapſeħtā, Gaujeenās draudsei bija 5475 r. leels kapitals un ſemes ihpaſchumi. No kapitala 5000 r. atradās kihlu ſihmēs un 475 r. noquidit krahjklafes. Kad iſkvideja muſchneelu kreditbeedribu, bija pret kihlu ſihmem 4000 r. wehrtibā jaſnem 2666 r. 65 kāp. Latv. nauðā. 1000 r. wehrtibā bija 2 kreevijas walsts aſnehmuma ſihmēs, kuxām taqad nāv wairi nekħdas wehrtibas. Krahjklafes ejoſcheem 475 r. nāv wairak par $\frac{2}{3}$ wehrtibas Latv. rublos. — Attezibā uſ ſemes ihpaſchumeeem pēhā kadastra redsamī ſchahdi dati. Mahz. muſchā viuhrveetās: tiħruma 68; platu 60,32; ganibū 31,30; nederigas ſemes 28,82; kopā 188,44 puhrw. 251,07 taħ. rublu wehrtibā. Kesterējā: tiħruma 30,26; platu 19,50; ganibū 12,08; nederigas ſemes 11,32; kopā 73,16 puhrw. 104,07 taħ. rublu wehrtibā. Pēhā agrarreformas iſweſchanas attaħta neatħawinamā dala mahz. muſchā (tiħruma, platu un neapſtrahdajomas ſemes) kopā 133,30 puhrw. kesterējā (tiħruma un dahrja) 10,80 puhrw. Kapu fargam no fonda eedalitas 6 puhrw. amata ſemes. Wiſpahrigi ſakarā ar aarar-reformas iſweſchanu Gaujeenās draudē ſaudē iſqaadus apm. 3500 r. ſeltā.

Kapſebtas paplaſchinietħanai peeschkirts 3,86 ha ſemes. Bāsnizas eklu taħbiollis zaurmehrā tikai puſſlihd peeteelofchs, jo īcelakā dala ir wezas eklaſ, kam iſqaadus jaqeelik remonti, kuxus war iſdarit tikai tifdauds, zil aktarju iſħdsekk.

4. Bāsnizas barbīneči. Maħzitajis. 1918. a. 21. februari uſ Walkas—Werawas leelzela pē Krahgeres mira mozebla naħwē ilggadigais Gaujeenās draudēs mahżitajis H. Adolphi. — Leeli-

neegiflā „Iſkola” warai ſabruhkot, daſhi pilſoni tila nemti it ſā lihl-neekos, ſam bija ja top noweſteem Kreevijā. Bet ſo nespēhja noweſt, tos zelā nogalimaja. Tohds nelaimigs liktens bija ari Gaujeenās mahzitajam lihds ar wiha laulato draudſeni. Winſch bija ſatvu darba muhſju nodſihwojis Gaujeenā, ſatvā weenigajā mahzitaja weetā, 39 gadus. Winam, kas ſlūdinaja un mahzija Deewa ſchehlaſtibū eelſch muhſu ūniga un Peſtitaja Jefuſ Kriftis, peemita rets darba tħallums, preelfchſiſmiga kahrtiba draudſes dariſhanās un baſnizas grahmatu weſchanā. Winam bija ari dzejneeka dahwanas, kadehl wiham bija uſtizeta lihds-darbiha pēe jaunās dzeſtimu grahmatas fastahdiſhanas, kur tad atrodamas ari wiha paſčha dzeſtimas. Interesedamees par ahrejo miſiju, wiſch pildija „Ewang. Gaſmā” miſijas peelikumu. Neiſdodams baſnizas aiflehgas, wehl 1918. g. janvari ar džihvu peemehru wiſch baſnizas durivju preelfchā modinaja draudſes apšini un rāhdija, ſā deewnamis, kur dwieħfele meeru īmel, now atlaujams politiſkam ſapulzem, kur kaiſlibam wara. (Pa dalai pehz „Sweht. Rihta” 1921. g. Nr. 36.). Miſgahjejs atduħas Gaujeenās kapſehltā, kur wiha peederigee 1922. g. 31. oktobri uſſli maſu peeminaas afmeni.

No februara lihds julijam 1918. gadā draudſe bija beſ mahzitaja. No juſija lihds novembrim te darbojās Walkas aprinka wiħars, mahz. A. Meijers. Schaf laikā draudſe fahka domat par pastahwiga mahzitaja wajadſibu. Vai gan pehz toref wehl paſtaħwofschām patronata teefibas par mahzitaja aizjunaſchanu bija jaruhpejjas patronem (Gaujeenās un Swahrtawas muuſhu ihpaſchneekeem), tomehr no wiha puſes ſchaf laikā nekahda ofiziala aizjunaſchanu naav notikuſi. Daſhi draudſes lozelki weda farunas ar patronem, resp. wiha piſtiwarnekeem mahzitaja leetā un mehginaja tos paħrleezinat, ſā pēe mahzitaja weħleſchanas iſleetot patronata teefibas nebuhtu wairi laikmetam peemeħroti, ſā buhtu jaufklarfa draudſes paſčhas halbs no wiha paħrstaħwjeem konventā. Baſnizas preelfchneeks riħkojās weenprahṭibā ar draudſes Lozelkeem un paħrstaħwjeem un spehra ſchaf leetā noteiktu foli, iſraudſidamees mahzitaja amatam Gaujeenās draudſe ſatvu kandidatu, par ſo ſanehma konfistorijas un waħzu Amtsvoſteher'a paħrmetumus un rāhjenus. Tomehr wiſeem ſcheem fokeem bija tas eespaids, ſā patroni atdewa ſawas teefibas ſchis reiſes mahzitaja weħleſchanas qadijunā konfistorijai, kura tad aizinaja par mahzitaju konventa iſraudſito kandidatu.

Leelā paſaules kara trofħaneem Walkareiropā norimtot, muhſu jaunās walſtis pirmajās paſtaħweschanas brenās, tad paħr wiha bija jaħziſ no austrumeemi weltees jauns paħrbaudiſuma wiſniſ, 1918. g. 8. dezembri jaunisredſetajis mahzitajis atwentes laikā ſlūdinaja par Lukew. 21. nod. 25.—28. p. wahrdeem, aizinadams zelt ažiſ droſchi uſ debeſim un fadſirdet paſaules trofni atwentes ſħanas. Pehz ſchi, t. f. „pro-ies ſprediķa” drīħsumā naħza konfistorijas apstipriſchanas rakſts. Ne-meera deenam paħrejot, ar 15. juniju 1919. g. mahz. D. Raunſemis, no Smiltenes nahfdams, kur taſ-ſi bija nokalpojis ſatvu praktisko qadu un 2 gadus darbojeeſ par ſkolotajn iwidu ſkolās, fahka paſtaħwigi darbotees Gaujeenās draudſe. Ěiweſchanu iſdarija Smiltenes draudſes mahzitajis, tagadeja is aprinka prahwesiſ, Dr. theol. R. Kundiņa kgs, 1919. g.

14. septembrī, runādamis jaunajam mahzitajam par Jēsus wahrdeem „Dodees us augšču!” un noturedams bibeles svehtku sprediķi par Ebr. iehst. 1. nod. 1.—2. p. wahrdeem.

Ehr g e l n e e f s — Ķ e s t e r i s. 1918. g. weza gada deenā Gaujeenas kapehētā tīka guldīts ilggadīgais ehrgelneeks R. Juhrmanis, mužīkali apdahīwinats un pee instrumenteem un kora vadītāhanā spehījgs darbīneeks, kas arī satvu darba muhšchu bija nobīhwojis Gaujeenā kā eezeenīts draudses skolotājs. Wina nopalns wehl tas, ka Gaujeenas draudsei wehl šchodeen dīshwas wīfas bāsnizas grahmatas, kuras winsch, pee sevis aizvēsdams, išglāhībis zauri 1919. g. juļu laikem. Vēl wina nahwes wajadsības gadījumā līhdī jauna ehrgelneeka atnākīchanai ehrgeles spehleja wina atraitne. Tad šchāi weetā stāhījās kontventa eewehtais Julijs Egle no Wijzeema Zelīšu skolas, kas no Gaujeenas uſfahīka studet teologiju un tagad darbojas par mahzitāju Gulbenes draudsei. Wina pēhīnahējs no 1922. g. 29. aug. Rudolfs Grinbergs, bāsnizas padomes eewehtlets, līhdī tam Strentschu pamatskolas pahrsinīs.

Wīsi šchē ehrgelneeki ar Gaujeenas muš. un dseed. beedribas kori ir līhdī ūchim svehtku reisēs puščkojuſchi bāsnizas deewīkalpojumus. Wīni wīsi bijuſchi arī Gaujeenas draudses skolas pahrsini, nerangotees uſ to, ka uſturefchāna skola atradūſees, kontventa, pagasta, waj bāsnizas padomes.

D r a u d s e s k o p e j i („pehrminderi”) vēl agrākās kahrtības tīla wehleti pagastos no fāimneeku widus; amatā winus apstāprinaja bāsnizas preekfīneeks ar mahzitāja pēkrīfchānu. Kara laikā miruſcho weetā vēl tāhdas kahrtības nahza amatā Indr. Leepiņš (+), L. Roschlaps, W. Klatiņš. Tagad draudses kopejus wehle padome, nerangotees uſ israugamā nodarbībānos un kahrtu. Tā eewehtlets A. Vīla. —

5. D r a u d s e s g a r i g à d ū h w e. 1924. gadā wīſām bāsnīju valdem bija jaeesneeds Wirsvaldei plāſchs sinojums, atbildot pa punkteem uſ noteikti pēprasiteem jautajumeem. Atleebībā uſ garigo dīshwi Gaujeenas bāsnizas valde rāfītīja ūkōfcho. — Draudsei kārs mahzitājs, kam palīhdī draudses kopeji pee behrnu kristīfchānam un ehrgelneeks, apstāhwedams apm. $\frac{1}{4}$ miruſcho un bāsnīzā noturedams deewīwahrdus, kād mahzitājs tos notur draudsei zītūr, fāreſchāna waj skolās, kas noteik pa svehtīdeenam un svehtījamām deenām apm. 14 reisēs gadā. Diwi reisēs gadā pa 8 deewīgaldneeku pagasteem mahzitājs notur deewīgaldneeku fātaisīfchānas ūpulzes. Mahjas behrnu mahzitājs aizinojis uſ pahrlauſīfchānu, bet atnākīfcho ūkāts ir patīšam neezijs. Padome ir weizinajusi Latv. Ģētīhejās Mīšījas beedribas nodalās dibināfchānu, bet tās darbība darbīneeku trūkuma dehl apstāhjuſees. Valdei nav ūnamis, waj daudz tāhdu mahju, kur fāimneeki ar fāimi weenojas ūpigā deewīkalpoſchāna. Skolās, kas draudsei atrodas, mahza ew. ūt. behrneem tīzības mahzību. Now nowehrotas draudsei ūzīgas dīshīres orgānīfazījas, kas bānīzai strāhdātu teeschi aktīvi pretim. Draudses gariņas dīshīwes apķopšānas darbā ūtāp mahzitāju un padomi nefsākanu now. Garigu ūkātu ūplātīfchānu draudsei ir ūpis un weizinajis mahzitājs.

Nespehīneeku mahjās Seemasvehtīkos dedīsina eglites un notur deewīwahrdus draudses kopeji waj ūkotāji; tee paſči tos tūr notur arī

daščās zitās ūvehtīdeenās. Divi reisēs gadā tur teek paſneegts fw. mee-
laits. Baſnizu draudje apmeſlē žautmehrā wahji, aibildinotees ar
ſlieteem ūleem un laiku, kā ari ar auksjo baſnizu ūeemā. Ūwehtku rei-
ſes baſniza pilna. Pee deewgalda nahk ūamehrā labi (ſal. ūtatistiku pee-
likumā). Weena dala wezaku un eefwehtijamo ſkatas uſ eefwehtifchanu
ar peeteekofchu ūeenu, un behrni nahk ūagatawojuſchees; pee leelas dasas
— eefwehtifchanā paradums un ahriga zeremonija.

6. Draudſes ſkola. Galihdsinot ar pagasta ſkolu, draud-
djes ſkola bija augsta tipa pirmā mahžibas ſkola, par kuraas uſturefchanu
ruhpejās konvents. Gaujeenos draudjes ſkola darbojās par leelu ūweh-
tību ūvai apkahtnei, un wiſpahreju atſiņibū bija eegutvis minas madi-
tajs lihds 1918. g. R. Juhrmanis. — Kad 1919. g. lauku ſkolas tika
pahrorganiſetas pehz Latvijas pagaidu valdibas noteikumeem, Gaujee-
nas pagasts eeveetoja agr. draudjes ſkolas telpās 2. pak. pomatskolu
un eevehleja ſkolas pahrīni. Kad uſ Valkas apr. ſkolu waldeſ pree-
prajuma Gaujeenos un Smahrtawas pagasts atteizās no ūchis ſkolas
uſturefchanas, draudjes baſnizas padome 1921. g. 18. martā iſteiza weh-
lejchanos pahrīnēt bijuscho draudjes ſkolu javā pahrīnā. Baſnizas
padome ūkaitijās par ſkolas uſturetaju 3 mahžibas gadus lihds 1924. g.
augustam un ūchāi laikā ir wehlejuſi ſkolas pahrīni un ſkolotajus. Tā
ka pagasti arveen bija eeintereseti ſkolas pastahweſchanā, lai waretu tur
ſuhlti behrnuſ, bet draudſei paſchāi ſkolas uſturefchanai nebija eefpeh-
jam ūtraſt lihdsfelus, tad padomei bija ar pagasteem jaſlehdī lihgumi
un jousnemas widotaja loma, pagastu makſajumus ūanemot un ſkolas
faimineedī ūpu ūahrwaldot. Šchi puſe tomehr radija leekas un leelas
gruhtibas, ihpaoſhi malkas jautajumā, kad pagasti nebija laikā ūeemeduſchi
un draudjes waldei tās nebija ūur nemit. Kad Gaujeenos pagastam ra-
dās doma par Umalneku un draudjes ſkolas apweenofchanu dr. ſkolas
telpās, tad baſnizas padome tam peekrita, un abas padomes parakſtīja
lihgumu, kahdu baſnizas padomei atlakhma ari Boſn. Wirsvalde. Ša-
ſtonā ar ūcho lihgumu ūchāi ſkoli ſkolotajus iſvēhl baſnizas un pagasta
padome ūopigi, ūeedalotees ūeenlihdī ūig delegatu ūkaitam. ſkolas
pahrīnā un ehrgelneeka amats nav ūchīramis. Bagastam ſkolas uſture-
fchanai uſ 25 godeem nodota tikai ſkolas ehka (pahrījās draudjes ehkas
leeto ehrgelneeks), par ko winam ehka jaufstur ūahrtībā, ūaremontē un ja-
ſamakšā pilnwehrtīgi apdroſchinatās ehkas poliſe.

Lai gan baſn. padome ir tai pahrīezibā, ka draudſei paſchāi buhtu
jaufstur weena draudjes ſkola, tad tomehr ūzumirklīgos apſtahlos baſnizas
draudſe nevar ūajadīgos lihdsfelus ūagahdat, bet ſkola pati ūenīs
neustur. Žapehz baſn. padome ir atlakhwuſi ſkolas telpas, lai minas
neſtahwetu ūukšas, ūleetot ūglīhtibas ūeizinoſchanas noluſkeem, patu-
rot ūew ūeeſibū lihds ūvēl ſkolotajus.

7. Weesi, ūki Gaujeenu apzeemojuſchi un
tur ūludi naļuſchi. 1919. g. 14. ūept.: mahžitaja eevehleja
un bibeles ūvehtī ūmilenes mahžitajs R. ūundſinjs (teſti mineti);

1919. g. 16. now.: jauneflu eefwehtifchanā ūand. Ad. Klepperš
(Markus ew. 7, 31.—37.).

1920. g. 29. jun.: bib. īvehtkos Limbažiņi mahz., dir. L. Behrsīns (Jahna ew. 12, 36).

1921. g. 29. jun.: bib. īvehtkos Zelgaivass Annas dr. mahz. J. Ūulitīs (2. Petera gr. 2, 19) un Pālsm.-Aum. mahz. A. Kleppers (Ebr. wehst. 4, 2).

1921. g. 14. aug.: kapit īvehtkos Walm. mahz. R. Veldau's (Jahna par. gr. 21, 7.); ari preekschlaſijums Ģekſch. Misijsā „Par nemirstibū”.

1922. g. 31. oīt.: bāsnizas 30 gadu jubilejā Walm. prahw. E. Pāwaſars (Dahv. dī. 46.), eesīvehtīšanas daļibneeks.

1923. g. 29. jun.: bib. īvehtkos Bezwaines mahz. A. Wihtols (Jahna ew. 6, 67—69.).

1924. g. 29. jun.: bib. īvehtkos Lehdurgas mahz. B. Fedders (Luhk. ew. 22, 31—33.).

1924. g. 13. jul.: školas jaun. eesīveht. Ļikatas mahz. W. Letzmans (Jahna ew. 4, 1—14.).

1924. g. 17. aug.: kapu īvehtkos Krustpils mahz. R. Skujins (Dahv. dī. 31, 16.).

1925. g. 29. jun.: bib. īvehtkos prof. Dr. theol. R. Kundsiņš (Apušt. darbi 17, 22—23.).

1925. g. jul.: školas jaun. eesīveht. Maš-Salazas mahz. A. Skrodeks (Jerem. raudu dī. 3, 26—27.).

1925. g. 16. aug.: kapu īvehtkos Rīgas garnižona mahz. J. Teriņš (2. Kor. 5, 4—7.).

Personalais fastahws un pahrſkati.

Draudzes darbineeki un amata personas.

Mahzitaji :

- Heinrichs Leonhards Adolphi no 20. janv. 1880. g. lihds 8. febr. 1918. g. (w. st.).
- Alfonzs Mehers, mahz.-vikars, no 1918. g. jul. lihds novembr.
- Otto Jaunisems no jūnija 1919. g. lihds ūchim laikam.

Ērgelneeki — kesteri :

- Karlis Juhrmanis no 2. jūnija 1878. g. (w. st.) lihds 23. dec. 1918. g. (j. st.).
- Julījs Ēgle no 12. sept. 1919. g. lihds 20. aug. 1922. g.
- Rudolfs Grinbergs no 29. aug. 1922. g. lihds ūchim laikam.

Swanitajs un kapu fargs :

- Aleksis Swihgsne no 10. jun. 1901. g. (w. st.) lihds ūchim laikam.

Draudzes kopeji (pehrminderi):

Indriķis Leepinīšs (miris 25. aug. 1923. g.), wina weetā Arnolds Bīka; Augusts Gulbis, Jahnis Boka, Jahnis Sarīnīšs; Gusts Nihmanis (miris 20. maijā 1918. g.), wina weetā Woldemars Kļavīnīšs; Augusts Pilmanis, Otto Ķelle; Jahnis Roschlaps (miris 17. apr. 1918. g.), wina weetā Teodors Roschlaps; Jahnis Beeminīšs, Peteris Ošoliņīšs, Karlis Breedis.

Bašnizas konwents lihds 9. janv. 1920. g. (pehdejā ūstahwā.)

Bašnizas preefchneeks: Mārs Bastrows.

Paga stu delegati: Peteris Kaulīnīšs, Križjahnis Dje-
nis, Otto Ķelle, Augusts Breedis, Augusts Wimba, Augusts Tschaka,
Frīzis Lapīnīšs.

No muīšam: ihpašchneeki waj pilnwarneeki.

Bašnizas padome un walde (pehž Latvijas walsts likumeem wehleta) no 9. janv. 1920. g. lihds 17. apr. 1923. g.

Padome: Indr. Dahvis Leepinīšs (Umaīn.); Pe-
teris Kaulīnīšs, Peteris Grahwis, Augusts Stengis (Augščhg.); Jahnis Boka, Otto Jābla, Jahnis Kīris (Silaz.); Jahnis Leepinīšs, Augusts Osis (Sīkšču); Augusts Pilmanis, Karlis Petersons, Wold. Wahrtu-
kapteinis (Dahrž.); Jahnis Petersons, Arturs Roschlaps, Jahnis Reke-
witschs, Dahvis Rudsitis, Eduards Bindemanis (Weernaz.); Augusts Breedis, Mārs Bastrows, wina weetā Teodors Roschlaps (Grundjs.); Au-
gusts Wimba, Julijs Rudsitis, Augusts Detlavs, Woldemars Paegle,
Ernsts Velsons, Karlis Kabuzis (Swahrt.); Karlis Lejinīšs, Augusts Tschaka (Lut.); Aleksis Behrīnīšs, Karlis Renzis (Jaunen.).

Walde. Preetchhn.: M. Bastrows, tad J. Boka, beidzot A. Behrīnīšs. Preetchhn. weetneeks: J. Boka, tad A. Behrīnīšs, beidzot K. Pe-
tersons. Rakstvedis: mahzitajs O. Jaunsems. Lozekli: E. Velsons, W. Wahrtukapteinis.

Revisija s komisijs: K. Lejinīšs, J. Relewitschs, K. Pe-
tersons, wina weetā P. Grahwis.

No 17. apr. 1923. g. lihds šchim laikam.

Padome: Jahnis Leepinīšs, Arnolds Bīka (Umaīn.); Augusts Pehķis, Adolfss Pilmanis, Jahnis Moritis (Dahrž.); Woldemars Kļa-
winīšs, Peteris Ošoliņīšs, Jahnis Petersons (miris), Jahnis Relewitschs, Alfreds Rubenis, wina weetā Jekabs Trapans (Weernaz.); Jahnis Boka, Otto Jābla, Otto Behrīnīšs (Silaz.); Augusts Gulbis, Woldemars Višchers, Peteris Grahwis (Augščhg.); Rudolfs Jaunkulis, Woldemars Puršs (Sīkšču); Augusts Breedis, Jahnis Roschlaps, Emils Seedinīšs (Grundjs.); Ernsts Velsons, Jahnis Mellis, Augusts Wilks (Swahrt.); Aleksis Behrīnīšs,

Karlis Renzis, Martinisch Waſchils (Dārmen.); Augusts Ļečaka, Karūs Oſolinsch, Peteris Laſdinīch (Lut.).

W a l d e : Preefch. E. Seedinſch. Preefch. weeln. A. Peļķis. Raſtmedis: mahžitajs O. Jaunſems. Lozelli: E. Vēlsons, A. Gulbis, W. Klahwinsch.

R e w i ſ i j a s k o m i ſ i j a : A. Behrſinſch, W. Biſchers, J. Rekeviſch.

Delegati ſinodēs:

L a t w i j a s S i n o d ē : 1920., 1922., 1923. g. J. Boča; 1922. g. A. Behrſinſch; 1925. g. E. Seedinſch.

W a l k a s a p r. ſinodē: 1922. g. J. Boča un A. Behrſinſch.

Paſteiſats par padomes un waldes ſehſchu un to dalibneeku ſaitu.

Gadi.	P a d o m e s			W a l d e s		
	Sehſchu ſtaits	Dalibneeku ſopſtaits	Upmekleſcha-nas %	Sehſchu ſtaits	Dalibneeku ſopſtaits	Upmekleſcha-nas %
1920.	8	148	59,6%	9	36	80%
1921.	9	140	50,1%	9	32	71%
1922.	7	112	51,6%	2	9	90%
1923.	7	128	58,9%	5	20	66,6%
1924.	3	48	51,6%	2	10	83,3%

1924. g. registrejuſchees 2825 pheauguschi draudſes lozelli, kuri ari, atſkaitott neſpehjneekus, maſhajuschi baſnizas nodokli.

Statistiķas finas pēhāzības grāmatam
1918.—1924. g.

Gads	Rīstīti bērni		Gēbūtējiti jaun.		Pāhrāhējti no zīdam lomfē.		Saulati pāri		Mīruši		Dēvengaldnei		
	dzīlētēm	dzīlētēmēs	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	dzīlētēmētās	
1918.	24	35	59	10	43	53	1	2	17	65	57	122	541
1919.	46	36	82	34	39	73	1	—	1	99	48	147	2008
1920.	33	36	69	53	51	104	1	—	1	63	64	127	3738
1921.	41	36	77	54	68	122	4	2	6	51	44	42	3843
1922.	57	46	103	48	60	108	4	—	4	46	48	45	93
1923.	47	42	89	49	45	94	—	1	1	51	38	43	3666
1924.	54	41	95	40	58	98	2	2	4	50	43	70	113
Īsoņā	302	272	574	288	364	652	13	6	19	290	400	369	769
													20451
													4993

LATVIJAS VALSTS
BIBLIOTEKA

90-34-899

Īswilkumi no ūkās grahmatas.

(Kreewu papira rublos).

1919. g.

G e n e m t s.	I s d o t s.
Utlīkums no 1918. g.	868.72
No agrākā mahz. ūkās	692.45
Kapu weetas	234.50
Draudses nodoklis	4232.25
Uisnēhmumi pee dr. Ioz.	<u>3313.00</u>
	<u>9340.92</u>
	<u>9340.92</u>

1920. g.

(Latwija's rublos).

Draudses nodoklis	8851.00	Algas par 2 gadeem	26.552.95
Malsajumi pehz regulat.	4517.60	Kanzleja	391.80
Labibas atlīluma pahrd.	38.874.75	Wihns, obl., ūwezes	1361.50
Kapu weetas	98.00	Remonti	6623.50
Pahrdota ahrf. waluta	450.00	Parahds mahz. Adolphi pašpalīzejeem	1727.00
Uisnēhmumi pee dr. Ioz.	<u>3294.50</u>	Nodokli un neparedjs. isd.	704.20
		Ehrgelu islab.	200.00
		Altotti parahdi dr. Ioz.	6607.50
			44.168.45
		Utlīkums uſ 1921. g.	11.917.40
	56.085.85		56.085.85
Bef tam freewu rbl.	341.00	Bef tam ūkās rbl.	280.00
		atlīkums	61.00

1921. g.

G e n e m t s.

Atlikums no 1920. g.	11.917.40
Draudses nodoklis	41.036.00
Konzerta brutto	21.976.00
Kapu weetas	85.00
Reewakuetee wehrt pap.	3269.65
Malkaj. pehz regulat.	144.50
Nepareds. een. (lapinas)	6313.60
Draudses skolai	4600.00

89.342.15

I d o t s.

Algās	40265.00
Remonti	13492.00
Chrgelu ūanofch.	2000.00
Konzerta ūarihfosch.	6688.00
Drukas darbi, fanzleja . .	2899.55
Wihns, oblates, ūwezes .	1076.00
Malka	3070.40
Chku aptihrifchana	2490.00
Nodokli un ūihki ifd. . . .	1333.00
Nepareds. ifdew.	5101.35
Draudses skolas ustur. .	9016.00

87431.30

Atlikums us 1922. g. . .	1910.85
--------------------------	---------

89.342.15

1922. g.

Atlikums no 1921. g. .	1.910.85
No 6. janvara basara	92.776.—
No draudses nodokli	51.592.—
Nokaweti malkajumi un no ūapeem	138.50
No pagasteem preefch draudses skolas . . .	17.900.—

164.317.35

Algās	46.203.75
Kanzleja	1504.10
Basn. wajads. (sweses, wihns, oblates, eefw. lap.)	2819.—
Chku un basn. apdrofch.	17.462.70
Chku apkopschana . . .	1200.—
Semes nodoklis	2.661.70
Malka 7 ⁸ / ₈ kb. afš un 13 ⁸ / ₄ afš ūirfchana .	12.825.—
Drukas darbi un ūudin.	2550.50
Nepareds. ifd. (basn. jubilejā, biss. eeweſch. ſwin., basara nodokli.)	6104.—
Remonti	45.493.60
Draudses skolas apgai- fmoschana u. apkopsch.	14.668.50
Atlikums us 1923. g. .	10.824.50

164.317.35

1923. g.

(Latvijas).

Atlikums no 1922. g.	216.49	Ulgas: Mahzitajam	1200.—
Naudas nodoklis	2320.31	Ehrgelneekam ar semes renti	251.43
Labibas nod. atlif.	798.02	Swanitajam ar semes renti	13.68
Kapu weetas	0.86	Kanzleja, drukas darbi, telefons	172.612
No pagasteem draudses skolai	408.40	Vasn.wajads.(wihns, obla- tes, svezes, eefweht.lap.)	76.36
Pahrdoti foki	1660.60	Ehku apdroshinafchana un aptihrischana	211.17
Mahzibas mahjai	1344.02	Nekust. ihpasch. nod.	27.38
		Malka	487.673
		Neparedfs. ifdewumi	89.16
		Remonti	363.84
		Draudses skola	632.44
		Mahzibas mahjai	2427.70
		Atlikums us 1924. g.	795.255
	Лs 6.748.70		Лs 6.748.70

1924. g.

(Latvijas).

Genemts.		Jsdotis.	
Atlikums no 1923. g. Лs 795.255		Ulgas: Mahzitajam Лs 1200.—	
1923. g. labibas nodolla atlikums	1190.68	Ehrgelneekam	346.77
Personas un schkuhschu nodoklis	2996.99	Swanitajam	35.78
1924. g. labibas nodof- lis naudā	840.13	Kanzleja, drukas darbi, telefons	192.58
Mahzibas mahjas zel- schana	1136.96	Vasnizas wajads. (wihns, oblates, svezes. eefw. lap.)	79.53
Kapu weetas	2.12	Ehku apdroshinafchana	220.05
No pagasteem dr. skolai	289.60	Ehku aptihrischana	12.00
No pagasteem parahdu atmalka	281.00	Nekustama ihp. nodoklis	28.04
Neparedseti eenehmumi .	34.855	Malkas ifzirfchana	200.84
		Malkas yeeveschana	22.00
		Remonti	1529.38
		Draudses skol. apkopejam	104.50
		Mahzitajam nenodoto ausu weeta	226.90
		Mahzibas mahjas zel- schana	2507.44
		Neparedseti ifdewumi	75.00
			6780.51
		Atlikums us 1925. gadu	787.08
	Лs 7.567.59		Лs 7.567.59

Ropšawilfums

par mahzibas mahjas buhwí pehž 1923. un 1924. g.
kaſes grahmatas.

G e n e m t s.

Bahrdoti foki	Łs 1660.60
Seedojumu listes	495.20
Grundsales pefaimn. un „Gauja“	400.00
Deewgaldn. mihlst. dahw.	481.39
Konzerta atlifikums	259.10
Dseefmu lapinas netto . .	325.59
Pag. atmakkatee parahdi .	537.46
No 1924. g. budscheta . .	330.10

Łs 4489.44

J ſ d o t s.

Almatneeku algas . . .	Łs 2378.—
Koka darba materials . .	630.90
Muhra darba materials .	389.50
Tirgotawu rehkini	486.54
Materiala peewefchana .	602.90
Telefona farunas	1.60

Łs 4489.44

Seedojumi un foletes 1919 g.

(Kreewu papira rubi.)

Deewgaldn. mihl. dahw.	625.22
Kolektes un seedojumi . .	468.46
Dahwanas nesphejnekeem	347.99
Kapu weetas	234.50
Dseefmu lapinas brutto .	831.22
” ” igaun. mark.	(4)—
	2.507.39
igaun. mark.	<u>4.00</u>

Gemakftatas foletes . . .	164.69
Nesphejnekeem us S. fw.	619.50
Gariga laikr. ifdofchanai .	565.00
Lapinu drufafchana . . .	450.00
Vasn. preefchneekam par kapu weetam	234.50
S. svehtiku wakara svezes	<u>401.50</u>
	2.435.19
atlifikums	72.20
	<u>2.507.39</u>
igaun. mark.	4.00

1920. g.

(Latv. rbl.)

Atlikums (4 igauku m.) +	36.10	Gemakhtas kolektes . . .	3263.54
Deewgaldn. mihl. dahw. .	1708.40	Gariga lit. nespēhjneekem	66.75
Kolektes un seedojumi . .	1998.13	Dseefmu lap. drukashana .	1365.50
Dahwanas nespēhjneekem	681.28	Basnizas waldei par kapu	
Kapu weetas	113.00	weetam	98.00
Dseefmu lapinas	3001.05	Nespēhjneekem ifdalits .	1082.50
Ahrsemju waluta	21.60	S. fwehtfu wakara fwezes	684.00
		Gaudets us kura mainu .	154.27
			6714.56
		Atlikums us 1921. g. . . .	845.00
	<u>7559.56</u>		<u>7559.56</u>

1921. g.

Atlikums	845.00	Gemakhtas kolektes . . .	9516.45
Deewgaldn. mihl. dahw. .	3843.05	Gariga literat. nespēhj.	219.00
Kolektes un seedojumi . .	4238.95	Dseefmu lap. drukashana	1765.25
Dahwanas nespēhjneekem	3254.40	Basnizas waldei par kapu	
Kapu weetas	85.00	weetam	85.00
Dseefmu lapinas	4957.95	Nespēhjneekem us See- mas fwehtkeem . . .	3840.00
Ahrsemju waluta	44.60	Apdeguscheem Grundsalē	500.00
		S. fwehtfu wakara fwezes	1071.00
			16.996.70
		Atlikums us 1922. g. . .	272.25
	<u>17.268.95</u>		<u>17.268.95</u>

1922. g.

Atlikums	272.25	Gemakhtas kolektes . . .	5531.40
Deewgaldn. mihl. dahw. .	5642.10	Gariga literatura nespēhj.	680.00
Kolektes un seedojumi . .	2955.05	Dseefmu lap. drukashana	3200.00
Dahwanas nespēhjneek.	2255.60	Basnizas waldei par kapu	
Kapu weetas	53.00	weetam	53.00
Dseefmu lapinas	8539.40	Nespēhjneekem us S. fwehtfu . . .	3250.00
		Isdewumi us basnizas ju-	
		bileju	600.00
		Koka lukturi basnizai . .	300.00
			13.614.40
		Atlikums us 1923. g. . .	6.103.00
	<u>19.717.40</u>		<u>19.717.40</u>

1923. g.

G e n e m t s .		J s d o t s .
A t l i k u m s no 1922. g.	6103.—	G e m a l f a t a s k o l e k t e s .. 2112.—
D e e w g a l d n e e k u m i h l e s t .		G a r i g a l i t e r a t u r a n e -
d a h w a n a s	7715.85	s p e h j n e e k e e m 533.—
K o l e k t e s u n s e e d o j u m i .	2931.50	D s e e f m u l a p i n u d r u f a -
D a h w a n a s n e s p e h j n e e -		s c h a n a 1050.—
k e e m	2177.65	S p r e d i k u g r a h m. b a s n . 325.—
R a p u w e e t a s	43.—	D r a u d s e s w a l d e i p a r
D s e e f m u l a p. b r u t t o . .	1531.50	r a p u w e e t a m 43.—
		117 n e s p e h j n e e k e e m u f
		S e e m a s s w e h t k e e m . 3510.—
		1924. g. e e m a f f. k o l e k t e s 819.65
		A t l i k u m s m a h z i b. m a h -
		j a s b u h w e i 12.109.85
	R b l. 20.502.50	R b l. 20.502.50
	L s 410.05	L s 410.05

1924. g.

(L a t o s .)

A t l i k u m s	L s 258.59	G e m a l f a t a s k o l e k t e s . L s 60.46
D e e w g a l d n e e k u m i h l e s t i b a s		G a r i g a l i t e r a t u r a n e s p e h j -
d a h w a n a s	200.90	n e e k e e m 11.80
K o l e k t e s u n s e e d o j u m i . . .	70.88	D s e e f m u l a p i n u d r u f a s h . 12.00
D a h w a n a s n e s p e h j n e e k e e m	76.93	B a s n i z a s w a l d e i p a r r a p u
R a p u w e e t a s	2.12	w e e t a m 2.12
D s e e f m u l a p i n a s b r u t t o . .	48.26	114 n e s p e h j n e e k e e m u f
A h r s e m j u w a l u t a	3	S e e m a s s w e h t k e e m 79.80
P a r b r o f c h u r u „ U s m o s t e e s ”	24.21	M a h z i b a s m a h j a s z e l f c h a -
		n a i 481.39
		P a r b r o f c h u r u „ U s m o s t e e s ” 24.21
		671.78
		A t l i k u m s u f 1925. g a d u 10.14
	L s 681.92	L s 681.92

Draudzes nodewas no ūmes labibū.

Gadi.	Sānemtā labiba pudos			Draudzes darbineekeem algās nodots pudos			Draudzes kafei par labu pahrdots pudos		
	Rudſi	Meeschi	Ausas	Rudſi	Meeschi	Ausas	Rudſi	Meeschi	Ausas
1919.	324	232	135	229	156	135	95	76	—
1920.	291	225	231	147	115	231	144	110	—
1921.	266 ³ / ₄	222 ⁵ / ₈	218 ⁵ / ₈	185 ¹ / ₂	143 ⁵ / ₈	218 ⁵ / ₈	80 ¹ / ₂	79	—
1922.	258	284	179	219	150	179	39	134	—
1923.	187 ¹ / ₂	177	164	147	115	164	40 ¹ / ₂	62	—
1924.	222	197	188	147	115	188	75	82	—

Peesi hme: Labibu algā ūanehmuschi ne tikai mahzitajš un swanitajš, bet ar ihpascheem padomes lehmumeem reisēm ari ehrgelneeks un darba strahdneeki, kā ari ausu iſtruhkums ūamainits ar rudseem un meescheem.

Draudzes darbineeku algas Gaujeenas draudžē.

Gadā	Darbi- neeks	Naudā	Semes kop- platiba	Labiba pudos			Maksajumi par amata darīšanam (aizīdenzijas)		
				Rudſi	Meeschi	Ausas	Rudſi	Meeschi	Ausas
Breefīš ūara	Mahz.	731 r. 04 l. ſeltā	160 p.	278	232	116	Noteikti un obli- gatoriski		
	Chrgeln.	13 rubli ſeltā	62 p.	64	54	—	Noteikti un obli- gatoriski		
	Swanit.	67r. 21 ¹ / ₂ l. ſeltā	—	27	15	—	Noteikti un obli- gatoriski		
Zagad	Mahz.	1200 lš	133 p.	120	100	210	Neobligatoriski		
	Chrgeln.	400 lš	10 p.	—	—	—	"	"	
	Swanit.	lš 1,35	6 p.	27	15	—	"	"	

Basnizas dīshwes noteikumi.

Muhu basnizas jaunverjme, kura drihsumā tīls ijsludinata, atrodas īekoīhi teikumi atvezibā uš draudses lozeklu peenahkumeem un teežibam.

Draudses lozeklu peenahkumi ir: west kristigu dīshwi, zeenit Deeva wahrdū un sakramētus un eewehtrot draudses fahrtibu un basnizas eera-īchās, īspildit basnizas eestahšu noteikumus un preefshrafsstus, bes ūva-riga eemejla neatteiktees no amata, kura ēewehteti, un amatu godigi ī-spildit. Wezaku ūvīščeks usdewuns ir: audzinat ūvus behrnus kristi-gas tīzibas garā. Draudses lozelklem ir ūviba: apmeklet draudses deew-falpoščanas, leetot ūvehtos sakramētus, ūvās garigās vajadžibās gree-stees pee draudses mahzitaja waj wiha weetas īspilditaja; ūlimbas, truh-kuma un nešpehka gadijumā ūanemt laizigu pabalstu, ūif tahlu draudses lihdseki to atlauj, ūeedalitees wiſās draudses ūapulžes, wehlet un tīt eewehteteem basnizas amatos, ūshtit ūvus behrnus draudses ūkolās, ūe-tot draudses biblioteku, draudses labeerihžibas eestahdes un draudses ūaptehtu.

Pamatjotees uš augščeojo, Gaujeenas draudseslozeiki teef luhgi eewehtrot ūchahdu fahrtibu, kas dibinās uš Šinodes lehmumeem, Basn. Viršvaldes riikojuemeem, draudses padomes un waldeš ūpreedumeem, kristiga eeraduma un weetejās draudses dīshwes tradizijam un para-īcham.

K r i s t i b a . Behrna dīmīchana (kamehr pastahu ūpehktā tagadejee noteikumi par dīmītsar. nodaļam) jaregistrē atvezīgā dīmītsar. nodaļā. Kristīchana, kas bes ūvīščleem eemeſleem nebūtu ūanowilzina ilgaſ par 6 nedelam, ūapeeteiz pee mahzitaja, lihdsnemot dīmīchanas apleezinajumu no dīſar. nod., kuri ūsod uš to rāſtīfu atlauju draudses ūopeleem waj ūkolotajeem, ja teem buhtu ūaisdara kristīchana. Ūnehmums — kristī-chana behrna ūaſlimīchanas gadijumā; ari te pehz kristības behrns jare-gistrē nodaļā un ūapeeteiz pee mahzitaja eerakristīchanai basnizas gra-hmatās. Mahzitajam ūajino bes ūekas ūaſtīchanaſ, bet ne wehlaſ ūa mehnē ūehlaſ ūehtī ūaſtīchanaſ. Behrni, ūurus now kristijis mahzitajs, teef wehlaſ ūesti ūehtī ūaſtīchanaſ.

Kristības ūakramēts ūsleef ūezafeem ūeenahkumu ruhpetees par behrna religiſtu ūardīnaſchanu, tādejli ari behrnu ūezaiki ūisskatami ūa pirmee un galvenee ūalihi ūahzitajeem behrnu garigās ūardīnaſchanas darbā. Wezaku naħwes waj neſpehjas gadijumos ūchis ūeenchlums ūulstas uš wiha weetas īspilditajeem un ūuhmam. Par ūuhmam ūe-laiſčhami ūikai ūilnteeſi ūristīgās draudses ūožekti. Behrni, ūuru ūe-zaiki ūeveens nepeeder pee ūristīgās draudses, now kristijami. Behrni, ūuru ūezaiki at ūazījuſchees no basnizas ūaulibas, kristijami uš ūezaiku ūeħleſčhanos ūikai ar Basn. Viršvaldes atlauju. Wezaku, kas ūeids ūa-veem behrneem ūristību, ūaitā ūa ūistahjuſchees no basnizas.

E ē ū e h t i ū a n a . Ūeħwehtijameem, kam jabuht ūezafeem par 15 gadu, pušgadu pirms ūeħwehtīchanas, ūsrahdot ūezaiku draudses ūožeklu ūartīnu, ūapeeteizas pee mahzitaja, lai ūanemu ařrahbiju:uis, ūuri ūildami lihds ūahzibas ūahkumam. Bes ūeetejā mahzitaja atlau-jas ūeveens ūits mahzitajs jauneeiti ūahzibā nepeenem. Ūeem jaunee-

ſcheem, tam wairs nebuhtu ſkolas laika tizibas mahzibas grahmatu, eeteizams eegahdatees mahz. G. Schauruma fastahdito wadoni ecjwehti-jameem „Jaunatnes dahrjs”.

Jaunatnei, kuru peenem eejw. mahzibā, jaſina: jvarigakee bibeles ſtahtsi no wežas un jauniās deribaſ; maſais katkijs; 20 meldijaſ or pa-jihſtamako baſnizas dſeejmu pantineem; wiſmaſ weena rihta un makara luhgſchana; baſnizas gads.

Turpmak buhs janem wehrā noteikumi, ka mahzibā naw peenemami behrni, kas atrahwuschees no pahrklauſiſchanas, waj no doto aſrahdiju mu pildiſchanas; tam gluſchi nepeeteekofchaſ ſinoſchanas tizibas mahzibā; kas ar ſauv dſihwi dewuſchi dibinatu eemeſlu domat, ka wehl naiv garigi tik taħlu peeauguſchi, ka buhtu uſnemami par pilnteeſigeem draudjes loze-keem.

L a u l i b a. Pahriſ, kas wehlaſ ſtahtees kriſtiġā laulibā, eerodas perfonigi pee mahzitaja t. f. „bruhtes mahzibā”, lai peeteiktoſ uſſauk-ſchanai; fakarā ar to noteik baſnizā draudjes aifluhgſchana par uſſauza-meem. Pahri laulā pehž 3 reiſigas uſſaukſchanas, fad peenesta (ſaſkma ar azumirfligo likumu) dſimħar. nodalas iſſludinaſchanas apleeziба. Kas ſtoħjas baſnizas laulibā, tam ziwillauliba neteek praſita. Lauliba ir baſnizas ſwehtibas akti, ko praſa no wiſeem draudjes lozekeem, kas grib laulatees. Kas atfakas no baſn. laulibas, ſkaitams fà iſſtchjeeſ no baſnizas. Baſniza nelaulā: neeefwehtitus; atfahitus tizibas pretineekus; kas nepeeder pee kriſtiġas draudjes; kas grib laulatees ar nekriſtiġu un nepilngadigu, ja wezakeem dibinati eemeſli leegſchana. Laulachana naw peelaiſchama Luhdſamā deenā, Klufajā nedelā, miruſcho peeminas deenā un, pehž eefpehjas, leelo ſwehtku preefſchwakaros.

A p g l a b a f c h a n a. Mirſchanas gadijumu registrē dſimħar. no-dala, kas iſbod apleeziбу apbediſchanai, kuru lihds ar draudjes lozeħla kar-tiū peenes mahzitajam pehž eefpehjas fahds aifgahjeja tuvineeks, lai mahzitajs dabutu no ta par aifgahjeju ſiħkalas finas. Mahzitajs iſbod kapa un eeswanischanas ſiħmi, fà ari apſtaħweschanaſ ſiħmi, ja wiñam paſħam nebuhtu eefpehjam ſaptaħvet.

Katram aifgahjejam pee eeswanischanas 15 minutes un pa apſtaħ-weschanaſ laiku ſwana par briħwu. Par ilgaku ſwanischanu un pretim-ſwanischanu jammak jaſwanitajam par labu Ls 2 par piemo un Ls 4 par turpmako ſtundu. — Kapam jaħuht 7 pehdaſ dſilam. Sahrks jalaiſħ no kokeem, kas pahrleekami kapam ſchkehrjaſ pahri, ar meſglā ūfeeteem dweeleem, wirwem, waj tamliħds. leetū. Tuvakeem peederigeem jagħdā, fa wiſi paraditaji un razejji peeklahjjigi uſſwestos, atturotees no farunam, leekam peesihmem u. t. t., lai netiftu trauzets ſwinigums un kapſehħas meera ſwehtums. Eeteizams atnest ehſchanas un dferſchanas eerodumu kapſehħas preefſħā pehž apbediſchanas. — Kas leeds ūfeem peederigeem kriſtiġu apglabu ſchanu, ſkaitami fà iſſtaħjuſchees no baſnizas.

D e e w g a l d n e e f k u fataiſiſchanas deewiwaħrdi noteik 2 reiſes gadā katrā deewgaldneku pagastā. Laiku un weetu iſſino baſnizā; to war uſſinat ari pee fawa pehrminder. Daleek wehrā, ka ſħim ſapulżem galvenais noluħks fataiſiſchana, ne peerakſtiſchana. Tapeħž eeteizams no katras mahjas atnest ſiħmiti ar to wahrdeem, kas teejħam grib naħħt

pee deeivgalda. Pee peerakstifchanas fanem feedojuntus kristigas mihlestibas darbeem. — Schis reises deretu iskopt par gadijumeem, fur paherunā teloschōs draudses dsihwes jautajumus, Sinodes lehmuniūs, Virzwaldes rihtojumus u. t. t. Mahtem eeteizamis rudenī reisēs apjautatees, kas mahzams mahjas behrneem; paavošara reisēs tee wedami uj pahrlauſiſhanu. Rudens reisēs war eerastees pehz aifrahdiſiumeem jauneeſchi, kas paavoſari nahks mahzibā. —

D a s c h e e m b a s n i z a s a p m e f l e t a j e e m n a w j a a i s m i r s t, ka wina ir ſwehtniza, deewluhdſejeem meera weeta, tapehz ſchis meers jaſarga, jazenſhas eerastees uj deewkalpojumu bej nofaveiſchanas, bej waſdžibas neſtaigat ahrā un eekſchā, zitus trouzejot. Nofavejuſchees un kas grib iſeet, lai kluſām eenahk un iſeet, deervkalpojumu netrauzejot, wiſlabaf pa draudses dſeedaſchanas laiku. Mahzitajom altari eenahkot, deewgaldneeki lai stahjas tuhlin pee altara bej ſewiſchkaſ uſaizinaſchanas.

Bet galvenais! Kaut Gaujeenās draudses lozeku leelača daſa to praſtu zeenit, ka winai if ſwehtdeenās noteek deewwahrdi waj nu baſnižā, waj atkal ſaeſchanā un ſkolās! Teeja, ſwehtku reisēs baſniža pilna, ari ſkolu un ſaeſchanas telpas nekad nāv tulſchās, bet parastās ſwehtdeenās baſniža, ja nāv deewgaldneeki, wairaf kā puſtuffſcha. Teeja, ſeemu wina aufsta, rudenī un paavoſari zeli ſlikti, bet galu galā paſchi ſpehtu pee labas gribas ari ſchos truhkumus novehrſt. Un ja baſnižai tuwaf dſihwijoſchee ween nahktu, tad wina buhlu daudſ pilnača. Bej tam, waj taſiſ gimenēs, kuras atturas no baſnižas apmekleſchanas, notur mahjas deewwahrdus? Tatschu ne! Bet wehl neweens nāv bej deewwahrdar ſapehtā gulbits, ari tifpat kā wiſi behernini tikufſchi kristiti un bruhtes pahri baſnižas laulibā ſtahjuſchees, ari jauneeſchi wiſi nahk pee eeſwehtiſchanas. Kā tahu pretruumi ſapraſt? Tad, waj nu fuhtrumis ir zehlonis tulſchāi baſnižai, waj ari baſnižas darbibai pee ſevis laujam notikt pehz weza eeraduma, padarot to par ahreju zeremoniju bej ſatura. Weena kā otra leeta ir bihſtama parahdiba religiſkā dſihwē. Ja luhgſchanas dſihwes kopſhana, deewwahrdar kluſiſhana teek atmeſta, tad nododamees weenpuſfigi materialiſmam.

Bet wehſture rahda, ka tas tautu naſive. Personigas labklahjibas un praktiſkā labuma mekleſhana un to eegiņvumi ne atſeviſchkanī ūlweſam, ne tauriſti ſiſlaka apmeerinajuma newar dot.

Tapehz, atpakal pee Deewa wahrdal! Dareet weens otrai tekas uj baſnižu lihdsenās! Sirgu ihpaſchneeki, neleedseet ſirguſ uj baſnižu beſſirdſnekeem! Wezſaimneeki, kas eſat ſohkuſchi ſwehtdeenās ſtrahdat darbdeenās darbu, nedodeet ſlikti peemehru ſaveem behrneem, kā ari jaunſaimneekem un kalpeem, kas uj juņs ſkatās! Bet wiſi, tureet tehwu tehwu tikumus, wiņos daudſ gudribas. Vai Deewa wahrdas eesilda un apgaifmo ſirdis un lihds ar to muhfu dſihwes zelus!

R e g i ſ t r e ſ c h a n a s u n n o d o ſ k u m a f ſ a i ſ h a n a. Pehz 1925. g. Sinodes lehmumua wiſeem, kas turpmāk grib pee Latvijas ew. lut. baſnižas peederet un ſanemt baſnižas apkalpoſchanu, lihds 1926. g. 1. janv. jaregiſtrejas pee draudſhu waldem waj mahzitajeem. Muhfu draudſe ſcho registrāciju iſdaris padomes lozekli, apſtaigadami mahjas un ewahkdami draudſes nodoklis. Kas ſanehmis 1925. g. draudſes lo-

zefla kartini, skaitas par registretu un ari turpmāk par draudjēs lozeši. Īapehž, kas pehz tāhdas notikusčas mahju apstāgačanas nebuhtu neklī kartinas īanehmīs, lai pats to išrem pēc turvakā padomes lozekla waj mahzitaja. Nodokli leelums noteiktis ikgadejā uſſauſumā draudjēs lozekleem. Še pēcīhmejamis, ka Latvijas ev.-lut. baņužas zentralo eestahschu (Baſn. Wirsvaldes u. t. t.) uſturešchana, ar 1925. g. žahfot, jaunemas draudjēm paſčām, jo valsts ūchim noluhkam lihdsfektu vairi nedod. Pehz wairakahrtigas atraidīšanas un leelām debatēm, Saeimā beidzot to mehr ev.-lut. baņužai ūchim gadam pēcīpresto pabalītu nedrihfsi iſleetot augščējam mehrķim, bet weenigi tikai baņužu zelschanai un eehāktu buhndarbu pabeigšchanai. Še 20. font., kas vijas baņužas vajadībām kāram gadšahrtigi jamaſķa, muhſu draudjēs 1925. g. budžhetā eenemti eefšā wiſpahrejā nodokli.

Draudjēs garīgā apkalpoſčāna. Gaujeenas draudjēs vežā, paraſi ūhrtiba lai paleek joprojām ūpehžā, ka pēkīdeenās mahzitajs notur deevgaldneku ūtaisīšanas, otr- un ūeturīdeenās ir lihku apstahveſčanas deenas. Mahjās mahzitajs runajams pirmdeenās un ūeturīdeenās (festīdeenās, pehz eesphjas, lihds p. 2), ka ari zītās deenās, ūd nāv iſbrauzis. Šolas laikā otr-, tresh-, ūeturīdeenās pa pehzpuſdeenām.

Draudjēs lozekli teik nopeetri lihgti stingri eevehrot to laiku, uſku nu runatas amata dāriščanas, pēmehram, to stundu, kad opfolijužchees buht bapš, pēc laulaſčanas u. t. t., jo mahzitajam, tāpat ari ehr-gelneekam, beeſhi weenā deenā jobuht wairak weetās, un aifkawef-hina weenā gadījumiā aifkawē viſus un rada nepatīščanas. Bes lau — bes mahzitaja pēkīščanas neiſwehlet deenu un stundu amata dāriščanam, kuras iſpildit wehletos aizinat mahzitaju, bet gan par to jau eeprēeſčī laikus ar mahzitaju parunat, lai wiſči waretu viſus darbus eedalit un ūkahrtot.

Garīgs apzerejums.

Tuwakmīhlestiba.

(Brihvi pehz Gaujeenas draudjē 1925. g.
ſept. tureta ſprediķa.)

Lekts: Luhf. ev. 10, 25.—37.

Muhſchigi jauns mums ūchis paſihstamais ūhstis no wežām deenam, nenovejojas wiſči ari muhſu laikos, jo muhſu deenu notiku ni ari wiňā atſkan, muhſu deenu jautajumi iſzelas no wiňa muhſu preefšā. — Nav aismirſtamā ūra behdas, kaut ari tos, kas neſpehja pēzellees, ūhj ūſintas waj ūveſčas ūmes ūmiltis un tee, kas pēzehlās ūtaigā iſweſelojuſchees un to mehr puſdragati muhſu wiđū. Neaismirſbas, ka ūela wihrs beeſhi nepahrnahk, bet paleek ūaſiſts, aplauipts aſinīs guļom. Žaſajuht,

ta daudsi paleek aplaupti dñihwes zelmalā, falausti fisisi un moralissi, pat ari ekonomissi.

Ir jan, kas grib palihds set un palihds nelaimigajeem, bet ir ari muhsu deenās qaramgahieji wisplnigakā nofihmē. Muhsu deenu fvari-gee jautajumi ir tuvaka jehdseenu nostabdijschi fowadakā qafimā, un mehs sinam, tapēhz aukstasiniq i un apsinigi ejam qaram fasijsajam. Ta-peha Jesum ir jarunā ari us muhsu deenu zilveku par tuvakmihlestibū darbos.

Ka, kas tad ir mans tuvakais? Tā taifnojās toreis rafstu mahzi-tojs. Bet mehs, paldees Deewam, wismas sinam no skolas laikem wehl uš to atbildet kristiqā qarā. Tomehr karos un sozialā zīhnā, nazionalās vrelefchibās un fabeedrīfķas dñihwes notikumos fadīrdama warisejiskā taifnofchanās, jo tur mums skolas laiku atbilde illeekas behrūfchīga un nepahrbaudita, par mās realpolitiskā, lai waretu dñihvi zelt uš „drogscheem” pamateem. Tā kristiaam zilvekam mihiels nazionalismā iivirta scho-winijsmā, karsch pēc leelām tautam, kas sapnoja par kahdu winām Deewa ustizetu websturīfku misiju, parahdījās zitu tautu apspeefch.mā, sevis-zildinaskhanā un paſchlepnumā. Bet diivi kristīgi deevomihlestaji to diivi tautam tāpa eenaideeki, un kātrs jautaja, kas tad ir mans tuvakais.

Bet masee arween no leelajeem mahzās. Jan ari tee, kas kahd-reis kopīgi sem weenas māhjas junta luhdsā Deewu, fahla teikt, ka fain-neekam fainneeks, kāpam kāps tuvakais. Ne tikai teikt, het ari tā dñihwot. Tur tad pat wariseja jautajumam bija kaunigi jaunīk pāpaleek pēc malas. Un tas qahja tā tahlač. Virzejs tirgotajam, eerednis pilso-nim, pilsehtneeks lauzineekam, draudses lozellis mahzitajon nav wairs tuvakais... Ka, kātrs sīna, kas paſcham tuvakais.

Kahdu laiku tahds wirseens war eet. Bet drīhs jaſajuht, ka neefam wairs weenas gimenes lozellī, weenas tautas behrni, weena Kunga laudis, De-bestehwa behrni. Tapēhz mums schehlsīrdīgā samareescha stahssis no Jesus mites muhschīai jauns wehl shodeen. Bet tapēhz jan Jesus us mums rund leelājās dñihwes nesaſkanās ar samareescha darbu par to, kas muhsu tuvakais. To rund winsch. Pestītājs un Glahbejs, gribedams alahbt ari muhs lihds ar muhslaiku zilveži un faka: „Ei un dari tu arīdson tā!” Ko ihsti? Nedari, ko darija preesteris un lewits! Dari, ko darija samareetis! Preesteris un lewits aifgahja qaram lihds nahvei fasiſtajam, kas pats wairs nespēhja peezeltees. Bes palihdsibas winam bija jaſiseet bojā, bet tomehr Deewa kāpoſčanas amata stahvoſchee pagahja qaram, pagahja qaram basnizas laudis... Mehs māhjam wi-nus attaifnot, wiņi baibījās par fowām dñihwibam. Ir labi attaifnot, ir labi „wiſu labu no ta rimat, to aifbīndinat.” Bet ari mums jādīrd avfuhdsiba no māla stahvoſcheem. Basniza, mahzitaji, basnizas laudis ejot qaram. Muhsu deenās fasiſtajam, aifmīrskam un pat noleegtam tu-vakajam... Waj ari tur taifnofmees? Nē, bet redsesim, kahdas brefmas draud.

Mums ir deesgan ſpehla teikt, ka basniza ir dauds meetās aahjuſi qaram, — ta, kas nebijs organifeta kā tautas basniza. Warbuļt mums, pateesibai godu dodot, jaſaka un gribam fāzit, ka agrāl mahzitaji un basnizas laudis qahjuſchi qaram. Lai Deewas dod, ka tāhda leeziba, kur

wina tahda nahk, naw tikai tahds warisejisks „es tew pateizu, fa es neeshmu tahds fa mans tuvalais,” t. i. fa pagahne; fa nefakam, mehs tahdi neefam fa bija muhfu preefschetfchi un tehwi!

Tomehr pahrmekumi dsirdami ari tagadnei, warbuht — nepamati, netaisni, nepateesi. Un mums atbilde jadod. Tatshu nedrihftam to darit, fo darija preesteris un lewits, un palist apmeerinati paschi ar sevi, jo ari to mums pahmet.

Mehs, zilveki, nu gan nefinam, fa muhfu tuvalais (ta tad issurefch basnizas zilveks, ari mahaitaj) runa ar fawu Deewu; nefinam, waj schai runa teefcham naw bijis neveens noschelloschanas wahrdos par garamaiseefchanu fassista jam dsihwes zelmal. Nisimirfs nu gan tas nedrihftetu buht valzis. Jo nemsim wehrâ, fa Jesus lihdsibâ wainigee bija basnizas zilveki. Un ja nu muhfu deenu zilveks atrod wairak at-taifnoschanas eemeflu par garamaiseefchanu, tad naw wairs schis arehks uskraujams weenigi muhfu deenu „preesterim un levitam.” Muhfu evangeliiskâ tautas basnizâ wifem basnizas zilvekeem weenabi usdewumi. Ari wisi basnizas laudis — ir pati basniza. — Bet te mums draud breefmas, basnizas zilvekeem wairak fa ziteem, jo, basnizas leelâs, svehtigas dahnvanas hanemdam, mehs eeschuhsho jam fawu apsinu, ari winaas apsinu. Ir kahdreis, weenam otram pat diwreis gadâ, deena, faad nostahjamees ihpafchâ stahwolli Deewa preefchâ. Un ja tad ari atzeramees fawu tuvalo un to, kur warejam winu pazelt, bet nepazehlám, tad — hirmdenea alkâlihdsinasees festdeena, jo mehs schi azumirkla labako fajuhfmu un apnemfchanos no svehlideenas drihs efam pasaudejuschi un mahlam sevi gadskahrtas meerinat, fa ari schis garameeschanas grehks buhs peedots.

Deews, kaut nepaliktu nedisihwi tee svehtigakas dahnvanas! No schim breefnam, Tehws, muhs pasargi! Tapehz mums, basnizas laudim, ari tagad janem wehrâ, fa nedaram, fo darija preesteris un lewits, bet baram to, fo samareetis. Lai neruna zaur mums tas deenas atwes gars, fo laskam, lai klije partijas zilveks sevi, ari schikras intereses, weenans deenas muhfschu garee eegutvumi un mantas — tai brihdî, faad atzerees schehlsfiridigâ samareefcha, un ne tikai flosas atbildei, bet ari dsihwei sini, fas tuvalais!

„Ej un dari tapat, tad tu dsihwoi,” teiza Jesus. Ari mehs wisi tatschû gribam dsihwot, ne tikai lustet, chst, gehrbtees, bet dsihwot, fa neisnhftam, fa peederam tam Rungam. Tapehz samareefcha paschaisleedfigâ mihlestiba lai leek mums fawom peepildijumam tuwotees, jo „pee ta wisi manis, fa juhs mani mahzelli, ja mihlestiba juhsu starpâ.” — Us mihlestibu un labo darbu nedrihft kamet juhdur aisspreedumi, fa samareefchi puspagani. Un ja muhfu firdis fruktis faschnaudfas, faad redsam, fa ruhpes, qahdiba, darboschanas schi muhfu deenu zeeteja un nenodrofchinata zilveka labâ nahk no to pufes, fas ar basnizu wairs negrib nekahdos fakaros buht, tad, lai ari ne wifur teefcham ihsta mihlestiba, samareefcha mihlestiba us to dsemulis, — tad tomehr! — ej, dari, fa darija schehlsfiridigais samareetis. Ja atsewischkais un wifa basniza nespeli plashos apmehros teefcham rotu peelift, tad sapratifim, fas jadara un luhsim Deewa palihgu. Sapratifim, fa slimais jaahrste, neapdrofchinatais jaapdrofchina, fa wahjais naw jaismanto. Bet tad ari

rokas gribes lo darit, kahjas tur patezet, mihestiba runas. Wina ari tagad sahl runat! ...

Ir faut tur slimneeks, kas peederigeem par fmagu flogu, tam zee-schanas notruslina dwelheles dsihwi. Weens apzeemojums — tam at-spirdsinojums. Mahzitajs ari nemaj nela nesina par scho zeeteju, ne-weens naw teizis. Apzeemo, pasino! Bits darba zihna pagurst, pa-libhdbas naw, suhd tiziba mihestibai un Deewam. Tur atkal weens zihndas pee fewis labu zihau ar alkoholu, bet ziti nepabalsta zihnitaju, gan turpretim wina, feervas un behrnu laimes eenaidneeku. Ej un sti-prini! Juhs paschi wehl mairak sinasit un tur schis schahdas weetas. Jesus sata, ej un dari ta, ka darija samareetis. Bet tikai no mihestibas!

Wehl atleek weens jautajums. Kuri Iai fmelam spehku tahdam darbam? Nam dauds peedots, kas mihle dauds! Ta drisksam fazit pehj Jesus wahrdeem: „Nam mas top peedots, kas mihle mas“ (Vuh. ew. 7, 47.).

Waj esam mas mihestibas, mas pazeetibas, mas peedoschanas fanehmuschi? Waj neleek Deems faulei uslekt pahr launeem un labeeem un leetum liht pahr taifneem un netaifneem? Bet warbuht mehs — labee un taifnee, un tee, kas gruhtas slimibas, ari mozekla nahne, waj bla-kus tenkara eeraukumos miruschi un zitadi dsihwē peemelleti, leelakee grehzneeki? Ko gan Jesus teiza laudim us tahdam domam par ne-laimes un nejauschā qadijumā miruscheem (Vuh. ew. 13, 1—5.)?

Apfaktisimees few wisaplahrt! Un nostahdisim latrs feni, ari feni „es“ te widu! Na tad „wezakais dehls“ muhlos grib sahlt runat, tad feni nebuhsim stiprinajuschi, ka waram samareefcha pehdas eet. Lai runa „jaunakais dehls“! „Tehws es esmu grehkojis pret debeesi un feni!“ Tas faprof, ka dauds, loti dauds peedots. Tehwa mihestiba zeetusees, schehlojusi, mihelejusi, glahbusi. Ta ari ar mums. Jesus, kas mums behrna wahrdu posludinajis, top mums par mihestibas awotu us spehku, ka, swabadi no schaurstidibas un warisejisma, pateesi sinam, kas muhsu tuvokais, un tad ejam un daram, ko mihestiba leek darit. Dauds mums peedots. Kaut Kristus mihestibas spehks un qars muh-los taptu stiprs, — peedoschanu luhquscheem, dauds peedot, dauds mihlet. Us to wadi, Kunas, muhsu basnizu, draubses, mahjas, atferischlos un tauftu, lai mehs dsihwojam. Amen.

Beigu wahrdas.

Mihlee draubses lozelki! Kad esat eepasinuishes ar schis grah-matinas faturu, aishahdu us eewadā teikteem wahrdeem. Winas no-luhs bija skaidribi nest un stiprinat faites ar basnizu. Dauds kas tika noskaidrots, bet losot radas atkal jauni jautajumi. Kad nu ne-apslahpejat schos jautajumus, kas stahw sakarā ar muhsu basnizas dsihwi! Nefakat, ir ziti wehl swavigaki jautajumi, kas stahw pirmā weetā. Ne-skaidriba jautajumos un nesinashana daschu labu padarijuki basnizai weenaldsigu un heidsot par pretineeku. Nefaki, ko basniza man war dot. Satvos labakos brihschos buhki jutis fawilaojumu dwelheles dsilumos

(66)

un ori sapratis, ka neesi meesa ween, kuras gals — pihschli. Tapehz tawas dwehfeles svehtslaimibas dehl ter newar buht weenaldsigs Jesus Kristus, wina gars, wina droudse, ko lopi un sargā kristiga basnīza, ori ew. Aut. basnīza Latvijā.

Un tas, ko wina dod tawas dwehfeles Iaimibai, ja pareisi ween sapratis, now ar fēltu aifverams. Jesu Kristu un wina basnīzu ne ar lahdeem lihdsekleem no mehstures neisschfis, un zilvezes us preefshu eeshanā scheem diivi faktoreem peederes pirmee nopolni. Kas runā zitadi, aifflar pateefibū un now brihws no aifspredumeem. Tapehz atzerees, ka wezaki, kas ter wiſu labu wehleja, teri peenefa kritiſtībā Jesus Kristum. Winam tu farvā eestvehtīchanas deenā folijees beederet. Nu sini, kurā puſe jaſtahw. Nahz, nem, ko Deewī ter ar basnīzu dod! Dod basnīzai farvu ſirdi! Tas dos svehtību mahjai, ſkolai, tautai un valſtīj.

Tagadejā eekahrtā fatrs aizinats lihdsdarbotees. Muhsu basnīzas dīshwe wehl jaufzel. Tapehz ari tu eſi aizinats zelt, ne a h r d i t. Ari us jautajumeem atbildi melleدام, buhī zehlejs. Bet ar nopeetnu uſmanību paſrbaudi tās runas, kas basnīza, winas eelahrtu, eestahdes, lehmumus un darchineelus kritisē ne no leetderibas weedolla, bet tikai ſarvu nemeeru zitos ſehjot. Leetisčka kritika un truhkumu uſrahdišana wajadſiga ari basnīzas dīshwe, bet taħda, kas, illuhdas eeraudiſiſi, grīb labot. Tapehz teem, kam basnīza miħla ar ſaiveem aifrahdiſumeem jagreesħas pee padomes un mahzitaja, pat zaur vadomi pee Sinodes. Wiſs tur tils paſrbaudits un apſpreesks atteeziħā us dran- des apkopſhanu, deewkalpojumeem, jauneewedumeem, nodolleem. Bet — runajot aifmugurē, noſihmē noſtahtees neatħi lidi qaq spreedejā lomā ar noluħku atſaħħa eespaidu us maſakapsinigem braħleem, winos zelet neustizibū pret basnīzu. Bet now jaaismirſt, ka taifni ſcho „maſo braħlu apgrehzinatħanu“ Jesus peeskaitija pee wiſsmagaleem noſeegumeem.

Zelt, ne a h r d i t, ta īai ir tawa wehlechanas, paſlubinot ar waħrdu un preefchibmi farvu behrnu un tuwalu us wiſu, kas labs, kas godijs, kam laba flawa, un par wiſu, kas neſaprotams, greeſtees veħž paſlaħdrojumeem pee pehrimindereem, padomes lozeleem, wiħas padomes un mahzitaja, to turot wehrā, ka tee ar preeku grībēs ſħaċi finā fatram valiħdset. Nħpaschi ari mahzitajis breezaħees, ja wiſħ warēs kur fawt zif valiħdset draudses lozeleem dwehfeles wajadſibas.

Miħbejtoes var basnīzas dīshwi, nemisim daħlu padomes wehlechanas, iſraugot un iſweħħlot deriqus kandidatus un eervebletox pabal-stot wiñi geuhtajā, atbildiqajā darbā. Nemitesimees ari Deewī luhat weens var otru, ari draudses var ſaiveem mahzitajeem un otradi! Ta, dīħbamees veħž Deewī waſſtibas un wina taifniħas, dabuſim — peħżej Jesus waħrdeem, — ka ari zitas leetas mums tap's peemessas.

Vai Deewī muhs weeno un mums paſliħħ!

O. Jaunſems,
Gaujeenās dr. mahzitaja.

LATVIJAS NACIONALĀ BIBLIOTEKA

0307055328